

Interview med Izumo-shintopræsten Kachi Shuichi: Izumo-shinto's særpræg

Spm: Kunne De til en begyndelse fortælle, hvad der er Izumo-shintos særpræg?

K: Normalt tænker shinto i Japan ikke på et liv efter døden og dødsriget - det bliver regnet som noget urent og som noget syndigt, som man har uklare begreber om - men i Izumo-shinto har vi en helt anden holdning. O-kuninushi, som er guddommen, som vi tilbeder her på stedet, har en særlig tilknytning til dødsriget og tager sig af menneskene i dødsriget. I sammenhæng med det følger også at vi har begravelser, som er døds-matsuri.

Og så er der et 3. træk, som det er vigtigt at understrege, og det er, at i oktober-måned ifølge den gamle måne-kalender (som svarer til november i dag) samles alle guderne fra hele Japan her i Izumo i en gudesamling, et gudeting. Her holder de rådslagning med O-kuninushi om åndelige spørgsmål, dvs. hvad der angår *kokoro*. Dette har fx med ægteskab at gøre, og det vil sige, at guderne her drøfter, hvordan de skal knytte familierne sammen for at videreføre slægterne, sunde og gode.

Den som nu er øverste præst her, hvis navn er Senge Takatoshi, er 82. generation efter Ame-no-hohi-no-mikoto (en søn af Amaterasu), som er navnet på den guddom, som han kan føre sin slægt tilbage til. Der er stor forskel på kejserens familie, hvor kejseren er nummer 125 efter Amaterasu, og denne familie, hvor man er nået til den 82. generation, men det skyldes at hos kejserne tæller man antal kejsere og her antal generationer. Der kan jo ofte være mange kejsere på en generation. Dette princip, at det øverste embede går i arv har man i mange helligdomme. Det var den gamle måde at gøre det på. Dette princip at bruge arvefølge er stærkere her end i selve kejserfamilien, fordi her har præsteslægten en ren åndelig funktion og ikke også en politisk funktion.

Spm: Izumo's myter, *Fudoki*, er de varianter eller paralleller til de myter der kendes fra *Kojiki* og *Nihon Shoki*?

K: I princippet er skabelsesmyterne de samme, selvom der er en lille variation. Fx så fortælles det, at da landet blev skabt var det 2 bjerge, der avlede med hinanden, men princippet er det samme. Dette gælder også for *norito*, hvor man først beder for kejseren, så for folket og til slut for hele verden og verdensfreden. Denne struktur finder man i alle *norito*, men de kan variere efter de enkelte personer der ønsker at fremføre *norito*.

Spm: Føler Izumo-shinto sig som anderledes end andre retninger indenfor shinto?

K: I princippet anser vi os for samme shinto - selvom vi kan have nogle særpræg. Udgangspunktet er, at shinto ikke er en sekt eller en gruppe eller en bestemt retning, men betyder at man samler sig for at give udtryk for taknemmelighed eller respekt for det guddommelige ved festivaler eller forskellige faser

i menneskelivet. Det er den rene, oprindelige religiøse grundholdning.

Jeg har lyst til her at fremhæve, at shinto har en nær tilknytning til landbruget og ikke blot i den udstrækning at shinto er knyttet til de ceremonier, der angår risdyrkning, men guddommen er tilmed identificeret med risen selv. Risen er guden og folk har bøjet sig for risen og tilbedt den som guden. Dertil kommer, at det at arbejde med risen er en guddommelig gerning, at det er noget guddommen selv gjorde og ikke bare noget, man lod andre gøre. Det har også noget at gøre med det, at japanerne arbejder hårdt, som europæerne siger, for det at arbejde er også noget guddommeligt. At arbejde er at udtrykke den guddommelige essens. Ordet for at arbejde har mange synonymer på japansk, fx gud-gerning. Og kejseren selv dyrker sin egen ris. I vesten er det ofte sådan at herskeren har trælle eller tjenere, som dyrker jorden, men i Japan er det princippet, at man selv arbejder og så skal andre også arbejde. Det er sådanne ting, der gør, at Japan har gjort så store fremskridt efter 2. verdenskrig. _

Spm: Hvad er Susano-wo's funktion i Izumo-shinto?

K: For det første er han forfar til O-kuni-nushi. Men de var ikke skaberguder. De var guder, der opdyrkede den skabte jord. Susano-wo var den første, men overlod ansvaret og arbejdet til O-kuninushi. Myten med Susano-wo's bortvisning fra himlen ligger bag ved det hele.

Det er den samme tradition som ligger bag alle varianter af shinto-myterne. Først findes 3 skaberguder: Taka-mi-musubi, Ame-no-mi-naka-nushi og Kami-musubi. Senere Izanagi og Izanami, og senere igen når vi frem til Susano-wo.

Spørg her eller i Ise-helligdommen eller Meiji-helligdommen og man vil få samme svar.

Spm: Forholder man sig til kejseren på en speciel måde?

K: Kejseren er et symbol på staten i Japan og folket, og alle helligdomme beder derfor for kejserens velfærd og for landets fremgang.

For mig er shinto det, som er det naturlige for en japaner: at respektere forfædrene, traditionen, arbejdet, landets fremgang - vise disse holdninger i respekt for Japans guder. Shinto har ikke sådanne dybe spekulationer som buddhismen, og beskæftiger sig ikke med filosofiske analyser som den veludviklede kristne teologi. Shinto sammenfatter og udtrykker det almindelige liv, hverdagen og almindelig anstændighed. Det vigtigste i shinto er respekten for det guddommelige, at man begynder dagen med at sige tak - og det er det, som japanerne har gjort til alle tider. Blandt ungdommen er der nok mere varierede holdninger til shinto, men også ungdommen har sans for det guddommelige.

Spm: Opfatter De shinto som en japansk måde at være på eller som en religion?

K: Før 1945 lærte vi, at shinto ikke var en religion, men var hævet over religionen og var den japanske

stats grundlag. Efter 1945 blev shinto opfattet som en religion, og det accepterede jeg. Men nu er vi kommet frem til en ny fase igen. Og her ved jeg ikke, hvad jeg skal katalogisere shinto som. På den ene side vil jeg gerne holde fast ved at opfatte shinto som religion, og forstår også godt dem, der vil skille religion og stat, som fx socialister og kristne. På den anden side kan man spørge sig selv om der findes en moral eller væremåde som transcenderer religion og det kan jeg også tænke mig. Så kommer jeg frem til, at shinto er shinto og har sine traditioner og særpræg, som det er vigtigt at føre videre. Men jeg er usikker på, hvilken kategori shinto skal indgå i, måske begge. Ser man tilbage i historien til shintos forhold til buddhismen, ser man i middelalderen, fx, at det traditionelle var, at shinto levede sammen med andre religioner.

Esben Andreasen, Aasulv Lande og Finn Stefánsson: *Japan – religioner og livsformer* Gyldendal 1990: 45-47